

Biblioteka
KLASICI

Naslov originala
Epictetus
Marcus Aurelius

Izdavač
Edicija
Zemunska 32, Novi Banovci

Za izdavača
Lazar Vuk Bokan

Glavni i odgovorni urednik
Lazar Vuk Bokan

Prevodilac
Dimitrije Frtunić

Lektura i korektura
Edicija

Dizajn korica
Edicija

Štampa
Pi-press, Pirot

Tiraž
500 primeraka

Plasman
+381/64-521-521-0
klubcitalaca@edicija.rs
www.edicija.rs

Godina izdanja
2023.

Mesto izdanja
Novi Banovci

ISBN 978-86-81962-93-0

Obrasci volje i sreće

Misli

Epiktet
Marko Aurelije

I VOLJA

1. Koji je to čovek nepobediv? Onaj koji je postojan i koji ne može biti pokoleban nijednom stvari koja je u njegovoj vlasti. Ja ga zamišljam kao rvača: eno, izdržao je prvu borbu, da li će izdržati drugu? Odoleo je novcu, može li doleteti lepoj ženi? Odoleo je danju, pred svetom, može li doleteti kad bude sam i noću? Može li doleteti slavi, kleveti, pohvalama, smrti? Odoleva li svim patnjama, svim nevoljama, svim žalostima? Jednom rečju, pobeđuje li svoje snove i težnje? Takvog rvača, takvog pobjednika tražim.

2. Da li bi Herkul bio Herkul, bez lavova, bez tigrova, bez divljih veprova, bez razbojnika i svih drugih čudovišta od kojih je očistio ovu zemlju? I bez tih čudovišta, čemu bi služile njegove okretne ruke, njegova džinovska snaga, njegova lavovska hrabrost, njegovo nepobedivo strpljenje i sve ostale njegove vrline?

3. Opomeni se uvek smelosti Lateranove. Neron posla jednom svog oslobođenika Epafrodita da ga zapita o nekoj zaveri u koju i Lateran beše umešan. Ovaj odgovori Neronovom oslobođeniku samo ovo: „Kad bih imao što god da kažem, ja bih to kazao jedino tvome gospodaru.“ „Oteraću te u zatvor“, zagrmje Epafrodit. „Ali zar ću tamo stići ogrezao u suzama?“ „Prognaću te iz zemlje!“ „Šta me to sprečava da ne odem veselo, pun nade i zadovoljan svojom sudbinom?“ „Osudiću te na smrt!“ „Ali, zar moram

umreti gunđajući i lekećući?“ „Kaži mi tajnu!“ , navaljivao je Epafrodit. „Neću je nipošto kazati dokle god zavisi od mene!“ „Neka se baci odmah u okove!“ , grmnu na sluge oslobođenik. „Šta kažeš, prijatelju? Je li ti to meni pretiš okovima? Čikam te. Ti samo moje noge možeš okovati, a što se tiče moje volje, ona će biti svoja i slobodna; ni sam Jupiter ne može me nje lišiti.“ „Ćuti! Sad ću ti odrubiti glavu!“ „A kad sam ti kazao da jedino moja glava ima tu povlasticu da ne može biti odrubljena?“

Ove smele reči zapečaćene su i delom. Lateran bi odveden na gubilište, i pošto je prvi udarac dželatov bio slab, te ga samo malo pomeri s mesta, on brzo sam poturi, na mestu i ispruži vrat sa mnogo čvrstine i dostojanstva.

4. Diogen je imao običaj da kaže da nije prestao nositi jaram ropstva i pošto ga je Antisten pustio na slobodu. Hoćeš li da znaš čime se tek filozof istinski i u stvari oslobodio? Poznavanjem stvari koje su u našoj vlasti i poznavanjem onih koje nisu u našoj vlasti.

5. Svaki čovek koji je toliko slab da se potčinjava volji drugog čoveka izgubio je već tim samim svoju slobodu.

6. Kada činiš nešto, a uveren si da si dužan da to činiš, ne izbegavaj nimalo da to radiš javno, pa ma kako ružno mišljenje svetina imala o tome. Jer ako je delo rđavo, ne radi ga nikako, a ako je dobro, zašto se plašiti onih koji će te bezrazložno i neumesno osuditi.

7. Hoćeš li da vidiš potpuno zadovoljnog čoveka, koji očekuje i želi da se sve dešava onako kako se dešava? To je Agripin. Došao mu je neko i javio da se Senat skupio da ga sudi i osudi. – „Neka je sa srećom“, rekao je on, „a ja, ja ću otići da se, po običaju, časkom okupam.“ Tek što je izašao iz kupatila, a neko stiže i reče mu da je osuđen. „Da li na smrt ili na progonstvo?“ „Na progonstvo!“ „A moje imanje da li je konfiskovano?“ „Ne, ostavljeno ti je!“ „Onda, pođimo bez oklevanja“, okrenu se on slugama. „Hajdemo

da ručamo u Ariciji, i tamo ćemo ručati isto tako dobro kao i u Rimu.“

8. Ljudi se stavljaју kako hoće, na vrlo visoku ili vrlo nisku cenu, i svaki vredi prema onome kako se sam ceni. Odredi se: hoćeš li biti slobodan ili rob; to jedino zavisi od tebe.

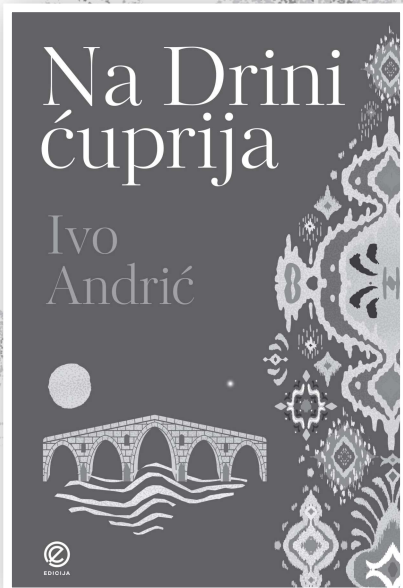
9. Umesto svih uživanja, koja si imao u svojoj otadžbini i koja si sada izgubio, ostaje ti ovo: pomisli da se ti pokoravaš bogovima i da ti, sada tek, stvarno vršiš dužnost poštenog i pametnog čoveka. Zar nije najveće preimućstvo reći samom sebi: „Sad baš mudraci i filozofi predaju krupne stvari po svojim školama i objašnjavaju dužnosti poštenog čoveka, a ja, baš ja, eto, izvršavam te dužnosti. To oni moje vrline objašnjavaju i, ne znajući, pevaju mi slavopojke, jer ja vršim baš ono što oni slave, hvale i čemu uče svet.“

10. Ne smeј se ni dugo, ni često, a ni preterano!

11. Čuvaj se dobro uloge podsmevača i šaljivčine, jer to je vrlo klizav put, koji će te, neosetno, odvesti do niskog i običnog ponašanja i do toga da izgubiš kod drugih poštovanje koje zasad imaju prema tebi.

12. Kad biste, slučajno, bili u zatvoru uoči samog nekog vašeg važnog suđenja, zar biste mogli otrpeti nekog, koji bi došao i rekao vam: „Hoćete li da vam čitam pesme koje sam sastavio?“ „Priјatelju, zašto dolaziš da nam dosađuješ u tako nezgodan čas? Sad smo tako zauzeti. Zar ne znaš da će nam sutra biti suđeno i da ćemo možda biti osuđeni?“ A vidite, Sokrat je bio u zatvoru, i uoči samog svog pogubljenja sastavljao je mirno pohvale Bogu i držao predavanje svojim učenicima!

13. Osuđen si na progonstvo? Ima li mesta van ovoga sveta kud bi te mogli poslati? I svuda, kud god te budu poslali, zar nećeš naći nebo, sunce, mesec, zvezde? Zar nećeš i tamo imati svojih snova, svojih razmišljanja?

 facebook.com/edicija.knjige | instagram.com/edicija.knjige

www.edicija.rs | klubcitalaca@edicija.rs | +381/64-521-521-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-81962-93-0
COBISS.SR-ID 135931145